

følge af indgreb fra det offentlige side“.

Paragraf 6, 1. og 3. stk., om aktuel eller mulig udøvelse af „en væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold i hele landet eller indenfor lokale markedsområder“.

Paragraf 12, 1. stk., om „konkurrencebegrænsning, som medfører eller kan antages at medføre urimelig indskrænkning i den frie erhvervsudøvelse eller urimelig ulighed i vilkårene for erhvervsudøvelsen, urimelige priser, urimelige fortjenester, forhøjede omkostninger, forringede varekvaliteter eller anden forringelse af vareforsyningen“.

Paragraf 13, 3. stk., om pålæg, der kan gives, „såfremt skadelig virkning af væsentlig betydning ikke kan imødegås efter lovens øvrige bestemmelser, og omstændighederne gør det særlig påkrævet at afbøde dette“.

Paragraf 13, 4. stk., om opnåelse af „dækning for nødvendige omkostninger til indkøb eller genindkøb, fremstilling, hjemtagelse, forhandling og transport af den pågældende vare eller ydelse samt en rimelig nettoavance“.

III. Når ifølge § 19, 6. stk., spørgsmål om lovligheden af en af monopoltilsynet truffet afgørelse kan indbringes for domstolene, vil domstolene være kompetente til at prøve, om afgørelsen har fornøden hjemmel i lovbestemmelser som de ovenfor anførte eller andre bestemmelser, der har en tilsvarende vag og elastisk karakter. Der vil derfor ikke blive tale om, at sagen afvises af domstolene.

Et andet spørgsmål er, om domstolene vil eller kan foretage en tilbundsgående prøvelse. I „Dansk Forvaltningsret“, side 280—81 og 597—600, har jeg under henvisning til nogle domme fremsat den opfattelse, at domstolene stillet overfor anvendelsen af vage, elastiske lovbestemmelser undertiden vil foretage en tilbundsgående prøvelse, medens de i andre tilfælde vil indskrænke sig til at prøve, om lovbestemmelsens elasticitetsgrænse må siges at være overskredet.

Det er ikke muligt på forhånd at sige, hvor indgående domstolenes prøvelse vil blive, såfremt lovforslaget ophøjes til lov. I bemærkningerne til § 19 siges det, at

spørgsmålet om lovligheden af den trufne afgørelse vil kunne prøves af domstolene, „hvorimod rent skønsmæssige afgørelser, der ikke er udtryk for retsanvendelse, vil være endelige“. Som foran bemærket mener jeg ikke, at der i den her omhandlede forbindelse vil kunne forekomme „rent skønsmæssige“ afgørelser. Der vil altid være tale om retsanvendelse. I virkeligheden vil det, som det også siges i de nævnte bemærkninger, blive domstolene selv, der drager grænsen for deres prøvelsesret.

Jeg er tilbøjelig til at mene, at domstolene ikke, når talen er om sager, der indbringes for domstolene i henhold til § 19, 6. stk., vil foretage en helt udtømmende efterprøvelse. En begrænsning i så henseende kan muligvis siges at have fundet udtryk i denne bestemmelse, når der tales om „lovligheden“ af den trufne afgørelse. Udtrykket „lovligheden“ kan dog også forstås som modsætningen til egentlig skønsmæssige afgørelser, jfr. ovenfor under I om § 10, 3. stk., og § 11, 2. stk. Endnu mere usikkert er det, om bemærkningernes ovenfor nævnte udtalelse om „rent skønsmæssige afgørelser“ kan siges at pege hen på en begrænsning af prøvelsesretten, når talen er om anvendelse af de vage, elastiske lovregler. Det afgørende vil formentlig blive, i hvilken udstrækning domstolene, som sagen foreligger, mener at have grundlag for og fornøden sagkundskab til at gå imod den foreliggende afgørelse.

I denne forbindelse kan man rejse det spørgsmål, om domstolene alene kan stadfæste eller ophæve et pålæg, eller om de tillige kan ændre indholdet af et givet pålæg, f. eks. fastsætte den pris eller fortjeneste, som må anses for rimelig. Da dette spørgsmål ikke er afgjort ved nogen bestemmelse i lovforslaget, må det anses for overladt til domstolene selv, om de mener at kunne træffe afgørelser af sidstnævnte slags. I regelen vil domstolene formentlig indskrænke sig til det negative at ophæve pålægget, således at det bliver monopoltilsynets sag at give et nyt pålæg med respekt af de synspunkter, som har fundet udtryk i dommen.

IV. Noget anderledes bliver domstolenes stilling, når loven skal bringes til anvendelse under en straffesag mod den, der sættes